

10.7.2020

EOAK/1601/2018

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Esittelijäneuvos Iisa Suhonen

Tarkastus Siun Sote – PKKS yhteispäivystykseen

Tarkastuskohde	Siun sote - Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymän yhteispäivystys ja turvahuo- neet
Tarkastusajankohta	23.5.2018
Osallistujat EOAK:sta	Esittelijäneuvos Kaija Tanttinen-Laakkonen Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Iisa Suhonen Notaari Taru Koskiniemi sekä ulkopuolisena asiantuntijana TtT, dosentti, sairaanhoitaja Lauri Kuosmanen
Osallistujat tarkastuskohteesta	Sairaanhoitaja, päivystysvastaava Vahtimestari sekä puhelimitse informoituna Päivystyksen ylilääkäri

Tarkastuksen tarkoitus

Tarkastus tehtiin eduskunnan oikeusasiamies Petri Jääskeläisen määräyksestä.

Julkisen terveydenhuollon laitosten tarkastaminen kuuluu eduskunnan oikeusasiamiehen lakisääteisiin tehtäviin. Eduskunnan oikeusasiamies on myös nimetty YK:n kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen valinnaisen pöytäkirjan (OPCAT) tarkoittamaksi kansalliseksi valvontaelimeksi. Tässä ominaisuudessa oikeusasiamies tekee tarkastuksia paikkoihin, joissa pidetään tai voidaan pitää vapautensa menettäneitä.

Tarkastuksen kohde

Tarkastuksella tutustuttiin päivystyspoliklinikan yksityisyyden suojaan ja erityistarkkailuhuoneisiin eli ns. turvahuoneisiin. Turvahuoneeseen sijoitetaan päivystyspoliklinikan potilaita, jotka käyttäytyvät aggressiivisesti tai ovat muutoin vaaraksi itselleen tai muille.

Tarkastuksen kulku

Tarkastus tehtiin ennalta ilmoittamatta. Tarkastuksella tutustuttiin päivystyksen turvahuoneisiin päivystysvastaavana toimineen sairaanhoitajan opastuksella. Tarkastuksen yhteydessä keskusteltiin myös vahtimestarin kanssa valvontaan liittyvistä asioista.

Oikeusasiamiehen kansliaan oli etukäteen hankittu Itä-Suomen aluehallintoviraston kertomus 9.5.2017 tehdystä ohjaus- ja arviointikäynnistä päivystykseen.

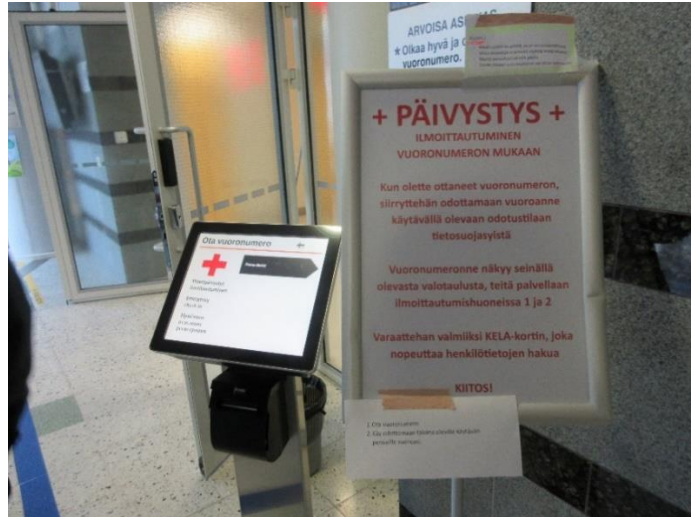
Kuntayhtymästä oli etukäteen pyydettyä saatu Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymän päiväämätön ohje ”Psykiatrisen potilaan siirto päivystyksestä tai tarkkailusta psykiatriseen osastohoitoon”, jonka oli hyväksynyt päivystyksen ylilääkäri.

Kuntayhtymää oli pyydetty toimittamaan oikeusasiamiehelle etukäteen päivystyspoliklinikan turvahuoneen käyttöä koskeva ohjeistus ja potilasasiakirjamerkinnät viidestä viimeisestä turvahuoneeseen sijoitusta potilaasta. Nämä saatiin vasta siinä vaiheessa, kun kuntayhtymä kommentoi tarkastuspöytäkirjan luonnosta.

Tarkastuksen havainnot esiteltiin oikeusasiamiehelle. Oikeusasiamiehen kannanotot ja suositukset on merkitty tähän pöytäkirjaan tarkastushavaintojen jälkeen. Tämän pöytäkirjan luonnos lähetettiin kuntayhtymään kommentoitavaksi. Toimialuejohtaja Sirpa Kaipainen toimitti kuntayhtymän kommentit, jotka on huomioitu tarpeellisin osin pöytäkirjassa.

Tarkastushavainnot

Siun Soten Yhteispäivystys toimii väistötiloissa. Uudet päivystystilat otetaan käyttöön vuonna 2020. Päivystykseen tultaessa asiakkaita opastetaan siirtymään odottamaan vuoroa odotustilaan tietosuojasyistä. Palvelu tapahtui vuoronumeroilla erillisissä ilmoittautumishuoneissa (alla kuvat).

Päivystyksessä oli kaksi turvahuonetta. Tarkastajille kerrottiin, että niitä käytetään harvoin. Molemmat turvahuoneet olivat tarkastushetkellä tyhjinä. Huoneet olivat tyydyttävässä kunnossa, mutta siistit. Lämpötila vaikutti sopivalta (ei mitattu) tarkastusajankohtana. Henkilökunta ei osannut kertoa, oliko huoneissa lattialämmitys. Turvahuoneisiin sijoitettujen potilaiden kerrottiin olevan siellä omilla vaatteilla.

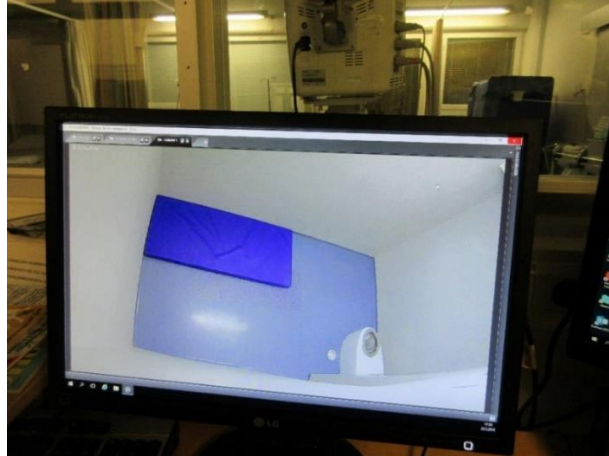
Päivystysyksikössä on käytössä HaiPro –järjestelmä, jota kautta päivystyksen henkilöstö tekee potilas-, työ- ja tietoturvasuhteeseen sekä toimintaympäristön turvallisuuteen liittyvät vaaratapahtumailmoitukset. Tarkastajille kerrottiin, että läheskään kaikista tapahtumista ei tehdä ilmoituksia. Tämä johtui muun muassa siitä, että henkilöstö kokee päivittäin vähintäänkin sanallista uhkailua ja näistä ilmoittamista ei pidetä mielekkäänä.

Ensimmäisenä tarkastettiin turvahuone, jota kerrottiin käytettävän vielä harvemmin kuin toista huonetta. Huoneilma vaikutti tunkkaiselta ja huoneessa oli viemärinhajua. Useammin käytetty turvahuone (ns. 0-huone, valkoinen ovi) sijaitsi lähellä hoitajien kansliaa. Huoneilmassa ei todettu huomautettavaa. Kummassakaan turvahuoneessa ei ollut ikkunaa. Ovissa oli pienet tirkistysreiät.

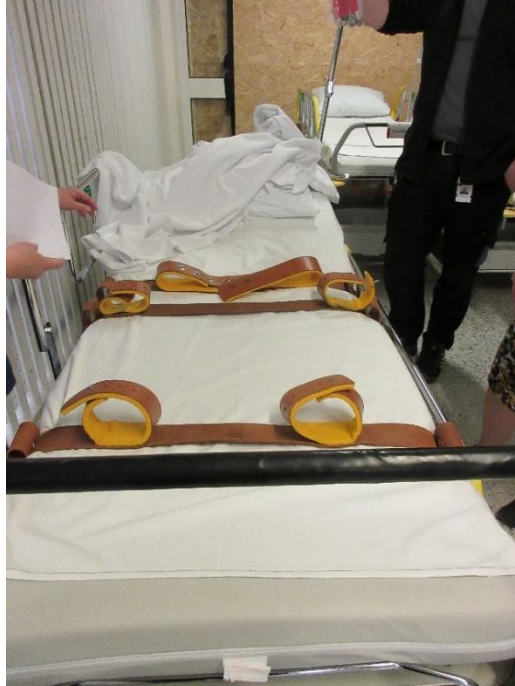
Huoneissa oli valvontakamerat, mutta ei ääniyhteyttä. Tarkastajille kerrottiin, että valot pidetään koko ajan päällä. Myös turvahuoneen wc-tilan kerrottiin näkyvän valvontakuvassa. Kamera ei ole nauhoittava ja kuvan kerrottiin näkyvän ainoastaan päivystyksen hoitajille. Huoneissa ei ollut soittokelloa. Tarkastajille kerrottiin, että potilas saa yhteyden henkilökuntaan joko jyskyttämällä oveen tai vilkuttamalla kameraan. Huoneissa ei ollut kelloa, josta olisi mahdollista seurata ajan kulumista.

Tarkastajat halusivat nähdä, missä työtilassa valvontakameran kuvaa oli mahdollista katsella ja minkälaista kuvaa valvontakamera näytti turvahuoneista. Toisen turvahuoneen valvontakameran näkymässä voitiin todeta myös tilassa oleva wc-pytty (kuva alla). Sen sijaan mistään ei löytynyt sellaista näyttöä, josta olisi ollut mahdollista seurata toisessa turvahuoneessa sijainneen valvontakameran kuvaa. Tarkastajille kerrottiin, että turvahuoneeseen sijoitetusta potilaasta tehdään kirjaus 15 minuutin välein. Sen sijaan potilasta ei käydä säännöllisesti katsomassa turvahuoneessa. Hoitajat eivät mene mielellään yksin turvahuoneeseen vaan pyytävät yleensä vahtimestarin mukaan.

Vahtimestarit palvelevat koko sairaalaa, ei yksin päivystystä. Pääsääntöisesti vahtimestareita on aina työvuorossa kaksi. Maanantaista perjantaihin aamu- ja iltavuoron vaihdon yhteydessä klo 13 – 15 välillä työvuorossa on neljä vahtimestaria. Tarkastuksella tavattu vahtimestari kertoi, että potilaita yritetään rauhoitella puheella.

Mikäli päivystyksen potilaasta tehdään M1-lähetä ja hänet on tarkoitus siirtää tarkkailuun, hänet viedään M-taloon tunnelin kautta. Tarkastajilla oli käytössä kuntayhtymän ohje psykiatrisen potilaan siirrosta päivystyksestä tai tarkkailusta psykiatriseen osastohoitoon. Siinä muun muassa ohjeistetaan, että jos potilas on levoton ja tarvitsee sitomista / pakkokeinoja, hänet voidaan kuljettaa paareilla lepositeissä. Päivystyksen tiloista löytyi leposidesänky (ks. kuva alla). Tarkastajat saivat ristiriitaista tietoa siitä, miten usein leposidesänkyä käytetään ja millä tavoin siirrettävä potilas on sidottuna siirron aikana. Joka tapauksessa tarkastajille kerrottiin yhteneväisesti se, että leposidesänkyä tarvittiin harvoin ja että potilaalle sidotaan ainakin lannevyö. Tarkastajille kerrottiin myös, että lepositeet eivät näy, koska potilas kuljetetaan peiton alla. Ohjeen mukaan saattamiseen voidaan tarvittaessa pyytää poliisilta virka-apua.

Turvahuoneen käyttö

Säännökset ja periaatteet

Perustuslain 7 §:n mukaan jokaisella on oikeus henkilökohtaiseen vapauteen, koskemattomuuteen ja turvallisuuteen. Vapautta ei saa riistää mielivaltaisesti eikä ilman laissa säädettyä perustetta. Potilaan eristämistä somaattisessa terveydenhuollossa ei ole säädetty laissa. Asiaa koskevaa lainsäädäntöä on valmisteltu, mutta se ei ehtinyt valmistua kuluneella hallituskaudella. Lainsäädännön valmistelu jatkuu. Mielenterveyslain mukaisia itsemääräämisoikeuden rajoituksia saadaan käyttää vain sellaisen potilaan hoidossa, joka on sairaalan psykiatriasta hoitoa antavassa yksikössä otettu tarkkailuun tai määrätty hoitoon.

Somaattisissa terveydenhuollon toimintayksiköissä hoitohenkilökunta joutuu toisinaan turvautumaan rajoittaviin toimenpiteisiin joko potilaan oman terveyden tai turvallisuuden taikka toisen henkilön terveyden tai turvallisuuden takaamiseksi. Tällaiset toimenpiteet, jotka eivät perustu nimenomaiseen lainsäädäntöön, voivat olla sallittuja pakkotilana tai hätävarjeluna, joista on säädetty rikoslain 4 luvussa. Pakkotilaan tai hätävarjeluun perustuvat toimenpiteet saavat kestää vain niin kauan kuin tila jatkuu.

Jos potilas joudutaan somaattisessa hoidossa pakkotilassa eristämään turvahuoneeseen, eristämisen tulee tapahtua turvallisesti ja potilaan ihmisarvoa kunnioittaen. Potilaalla on oikeus laadultaan hyvään terveyden- ja sairaanhoitoon. Eristystilan asianmukaisuudella on huomattava

merkitys arvioitaessa sitä, onko eristäminen kokonaisuudessaan toteutettu siten, että se on ihmisarvon mukaista kohtelua ja laadultaan hyvää terveyden- ja sairaanhoitoa. Vähimmäisvaatimuksina, jotka turvahuoneen olisi täytettävä, voidaan pitää niitä olosuhteita, jotka mielen-terveyslaki turvaa psykiatrisen potilaan eristämiseksi.

Mielenterveyslain 22 f §:n mukaan potilaan eristäminen tai sidottuna pitäminen on lopetettava heti, kun se ei enää ole välttämätöntä. Potilasta hoitavan lääkärin on arvioitava eristetyin tai sidotun potilaan tila niin usein kuin tämän terveydentila edellyttää ja päätettävä toimenpiteen jatkamisesta tai lopettamisesta. Kun potilas on määrätty eristettäväksi tai sidottavaksi, hänelle on samalla määrättävä vastuuhoidtaja, jonka tulee huolehtia siitä, että potilas saa toimenpiteen aikana riittävän hoidon ja huolenpidon sekä mahdollisuuden keskustella hoitohenkilökunnan kanssa. Sidotun tai alaikäisen potilaan tilaa on jatkuvasti seurattava siten, että hoitohenkilökunta on näkö- ja kuuloyhteydessä potilaaseen.

Oikeusasiamiehen laillisuusvalvontakäytännössä on katsottu, että mielen-terveyslain 22 f §:ssä tarkoitettua henkilökunnan velvollisuutta olla potilaaseen näkö- ja kuuloyhteydessä ei voida täyttää pelkästään kameravalvonnalla. Yleensäkin kameravalvonta ei voi korvata potilaan ja hoitohenkilökunnan välistä henkilökohtaista vuorovaikutusta.

Edellisen lisäksi oikeusasiamiehen laillisuusvalvontakäytännössä on todettu psykiatrisen sairaalan eristystilan olosuhteista seuraavaa. Eristystilan tulee olla hyvässä kunnossa oleva ikkunallinen tila sekä puhdas, raikas, tuuletettu ja riittävän lämmin, asianmukaisin vuode- ja suojavaattein ja muutenkin varustettu (mm. kello). ja Potilaalla on myös aina niin halutessaan oltava mahdollisuus saada yhteys soittokellolla tai muutoin hoitohenkilökuntaan. Eristetyllä potilaalla on myös oikeus pitää lehtiä ja kännykkää ja hänen oloaan helpottavia esineitä, jos hänen terveydentilansa sen sallii.

Oikeusasiamies viittaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston (Valvira) hänelle aiemmin antamiin lausuntoihin somaattisen sairaalan turvahuoneen olosuhteista. Valviran mukaan hoitajalla tulisi turvahuoneeseen sijoitetun potilaan tilaa seurattaessa olla sekä näkö- että kuuloyhteys potilaaseen. Valvira on todennut, että hyvän kliinisen käytännön mukaista ei ole päivystysyksikön eristystilaan eristetyin potilaan seuranta kameravalvonnalla ilman kuuloyhteyttä ja mahdollisuutta keskustella hoitohenkilökunnan kanssa. Valvira pitää suositeltavana, että tällaiset eristys- ja huoneet varustetaan kameravalvonnan lisäksi molempiin suuntiin toimivalla ääniyhteydellä.

Oikeusasiamiehen kannanotot ja suositukset

Molemmat päivystyksessä sijaitsevat turvahuoneet olivat ankeita ja muistuttivat enemmänkin poliisin putkia kuin potilaille tarkoitettuja tiloja. Seinät ja lattiat olivat kuluneet. Ainoa kaluste huoneissa oli ohut patja. Huoneisiin sijoitetulla potilaalla ei ollut mahdollista seurata ajan kulumista, koska huoneissa ei ollut kelloa. Oikeusasiamies suosittaa hankimaan turvahuoneisiin korkeammat sänkymäiset patjat ja turvalliset kellot sekä muutenkin kiinnittämään huomiota turvahuoneiden siisteyteen, ilmanlaatuun sekä lattia- ja seinäpintoihin.

Kummassakaan turvahuoneessa ei ollut molempiin suuntiin toimivaa ääniyhteyttä. WC-pöntön huuhtominen tapahtui huoneiden ulkopuolelta. Jos potilas ei voi viestittää kutsukellolla tai ääniyhteyden kautta henkilökunnalle, että on tehnyt tarpeensa pönttöön, voi hän joutua odottamaan pitkään ennen kuin pönttö huuhdellaan. Oikeusasiamies pitää nöyryyttävänä, jos potilas joutuu huutamalla tai ovea jyskyttämällä kutsumaan hoitajaa paikalle. Oikeusasiamies katsoo, että turvahuoneeseen eristetyn potilaan seuranta on turvattava sekä henkilökohtaisesti potilaan vointia tarkkailemalla, että näkö- ja kuulo-yhteydellä potilaaseen. Potilaalle olisi annettava mahdollisuus keskustella hoitohenkilökunnan kanssa.

Molemmissa turvahuoneissa oli kameravalvonta. Toisen huoneen valvontakuvaa ei saatu näkymään siinä tarkkailuhuoneessa, jossa sen kerrottiin näkyvän. Oikeusasiamies toteaa, että huoneeseen ei tule sijoittaa potilasta ennen kuin tämä puute korjataan.

Toisen huoneen kameravalvontanäkymässä voitiin todeta, että huoneessa oleva wc-istuin näkyi kuvassa. Oikeusasiamies katsoo, että wc-istuimen sijainti turvahuoneessa on ongelmallinen potilaan intimitettisuojaan kannalta. Potilas joutuu käymään tarpeillaan niin, että häntä tarkkaillaan. Laillisuusvalvojan ratkaisukäytännössä on kiinnitetty erityistä huomiota poliisin säilytystiloihin sijoitettujen kiinniotettujen yksityisyyden suojaan näissä tilanteissa. Poliisilaitokset ovatkin

ryhtyneet toimenpiteisiin huolehtimalla siitä, että wc-istuimen kohta on sumennettu tai muuten peitetty valvontakuvassa. Oikeusasiamies saattaa kuntayhtymän tietoon huolensa potilaan yksityisyyden suojasta näissä tilanteissa ja suosittelee pohtimaan mahdollisuuksia yksityisyyden suojan parantamiseen.

Kuntayhtymän kommentit alustaviin kannanottoihin ja suosituksiin turvahuoneen osalta

Toimialuejohtajan mukaan yhteispäivystykselle on valmistumassa uudet tilat, jotka otetaan käyttöön 2020. Uusissa tiloissa on kiinnitetty huomiota tarkastuskäynnin perusteella huomioituihin asioihin. Esimerkiksi uuden turvahuoneen kameravalvontaan on kiinnitetty huomioita (wc-näkyvyys), ääniyhteys on pyritty mahdollistamaan ja ajan seuraamisen mahdollisuus toteutetaan.

Turvahuoneeseen sijoitetut potilaat

Oikeusasiamiehelle toimitettiin jälkikäteen turvahuoneen käytöstä annettu ohjeistus sekä potilastiedot viidestä turvahuoneeseen sijoitetusta potilaasta. He kaikki olivat olleet sijoitettuna ns. 0-huoneeseen, joka oli lähempänä hoitajien kansliaa. Potilastapausten perusteella oikeusasiamies toteaa yleisellä tasolla seuraavaa ottamatta kantaa yksittäistapauksiin.

Käytettävissä olleiden potilastietojen perusteella vaikuttaisi siltä, että turvahuoneeseen sijoittaminen on voinut jatkua senkin jälkeen, kun ei ole enää ollut välttämätöntä pitää potilasta turvahuoneessa. Oikeusasiamies toteaa, että esimerkiksi silloin kun potilas on päivystyksessä mielenterveyden arvioissa ja lääkäri ei totea M1-kriteerien täyttymistä, ei potilasta tule enää pitää turvahuoneessa tällä perusteella.

Tehdyt merkinnät viittaavat siihen, että turvahuoneen käytössä ei ole aina toimittu yksikön omien ohjeiden mukaisesti. Esimerkiksi merkinnöistä ei ilmene, että potilasta olisi tarkkailtu muutenkin kuin kameravalvonnan kautta. Kuitenkin yksikössä on ohjeistettu, että potilaan valvontaa ei tehdä vain kameraa seuraamalla, vaan pyritään saamaan puhekontakti vähintään oviluukun kautta.

Oikeusasiamies haluaa lisäksi korostaa, että potilasta tulee hoitaa yhteisymmärryksessä. Tämä koskee myös turvahuoneeseen sijoitetun potilaan läikehoitoa. Lääkkeen antamista koskeviin kirjauksiin olisi asianmukaista merkitä, onko läikehoito toteutettu yhteisymmärryksessä. Oikeusasiamies on yhdessä ratkaisussaan hyväksynyt pakkolääkityksen poikkeuksellisesti pakkotilana, tapauksesta ilmenevissä erityisissä olosuhteissa. Tapauksessa oli kyse mielenterveyspotilaasta, jota oltiin kuljettamassa 300 km:n päässä olevaan psykiatriseen sairaalaan.¹

¹ <https://www.oikeusasiamies.fi/r/fi/ratkaisut/-/eoar/85/2004>

Valmisteilla olevassa asiakas- ja potilaslaissa tullaan jatkossa sääntelemään myös lääkeshoidon antamista ilman potilaan lupaa. Toistaiseksi valmistellussa ehdotuksessa lainsäädännöksi on esitetty, että ilman potilaan lupaa tai hänen vastustuksesta riippumatta annettavan lääkeshoidon edellytyksenä olisi muun muassa se, että lääkityksen antamista jättäminen uhkasi vaarantaa vakavasti potilaan terveyden.

Leposidesängyn käyttö potilaan siirtämisessä

Sitomisen käytölle on asetettu mielenterveyslaissa tiukemmat edellytykset kuin eristämislle. Potilaan sitominen on sallittua vain, jos potilas käyttäytymisensä tai uhkauksensa perusteella todennäköisesti vahingoittaisi itseään tai muita. Hallituksen esityksessä (HE 113/2001 vp) tätä on perusteltu sillä, että lepositeiden käyttöön liittyy huomattavia terveysriskejä ja toimenpide saattaa olla potilaalle ahdistava kokemus.

Oikeusasiamies viittaa edellä todettuun somaattisessa terveydenhuollon toimintayksikössä käytetyistä rajoitustoimista, jotka eivät perustu nimenomaiseen lainsäädäntöön, vaan voivat olla sallittuja poikkeuksellisesti pakkotilana tai hätävarjeluna. Se seikka, että potilaasta on laadittu M1-lähete psykiatriseen sairaalahoitoon tarkkailuun, ei oikeuta kohdistamaan häneen mielenterveyslain mukaisia rajoitustoimia. Tämä on mahdollista vasta sen jälkeen, kun potilas on asetettu tarkkailuun psykiatrisessa sairaalassa (MTL 4a luvun 22a §).

Oikeusasiamies korostaa, että potilaan sitominen tulisi olla aina viimeinen vaihtoehto – myös silloin kun kysymys on potilaan siirtämisestä. Aiemmin kuvatussa kuntayhtymän ohjeessa todetaan, että potilaan siirtämiseen voidaan pyytää poliisin virka-apua. Tämä olisi lainmukainen keino, jos potilas vastustaa siirtoa. Aina poliisin virka-apua ei ole kuitenkaan saatavilla tai tilanne voi eskaloitua nopeasti siten, että virka-apua ei ehditä kutsua paikalle. Tällöin voidaan joutua turvautumaan pakkotilana rajoitustoimiin, jotta potilas saadaan siirrettyä turvallisesti. Nämä tilanteet tulisi olla kuitenkin äärimmäisiä poikkeustilanteita. Ne tulisi aina dokumentoida hyvin potilasasiakirjoihin, jotta jälkikäteen olisi mahdollista tehdä päätelmiä siitä, miten vaikeasta tilanteesta on ollut kyse.

Oikeusasiamies kiinnittää vielä huomiota kuntayhtymän ohjeeseen kohtaan, jossa todetaan lepositeiden käytön edellytyksenä, että potilas on levoton ja tarvitsee sitomista / pakkokeinoja. Kuten edellä olevasta jo ilmenee, mielenterveyslaki edellyttää, että potilas käyttäytymisensä tai uhkauksensa perusteella todennäköisesti vahingoittaisi itseään tai muita, jotta häneen voidaan kohdistaa sitomista. Pelkkä potilaan levottomuus ei ole oikeusasiamiehen mielestä riittävä syy lepositeiden käytölle vaan oikeusasiamies suosittaa, että ohjeistusta täsmennettäisiin tältä osin vastaamaan mielenterveyslaissa edellytettyä.

Vaaratilanneilmoitukset

Vaaratapahtumien raportointijärjestelmän ensisijaisena tarkoituksena on ollut edistää potilasturvallisuutta, mihin kuitenkin kiinteästi liittyy myös henkilökunnan työturvallisuus.²

Oikeusasiamies kannustaa yhteispäivystyksen henkilökuntaa tekemään kaikista vaaratilanteista vaaratapahtumailmoitukset. Vain sillä tavalla voidaan seurata esimerkiksi sitä, esiintyykö joinakin ajankohtina selkeitä piikkejä, jolloin näitä tilanteita on tavallista enemmän – ja voidaan reagoida tähän. Oikeusasiamies ymmärtää, että ilmoituksen tekemiseen menevä aika on pois muusta työstä. Haittojen, vaarojen ja poikkeamien raportointi olisi kuitenkin hyvä nähdä työvälineenä, jonka kautta on mahdollista myös kehittää työtä ja työolosuhteita. Tämä edellyttää toki myös sitä, että vaaratapahtumailmoitukset käsitellään asianmukaisesti yksikössä.

Oikeusasiamiehen toimenpiteet

Oikeusasiamies saattaa Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän tietoon edellä olevat kannanotonsa. Hän suosittelee, että ne huomioitaisiin myös päivystyksessä työskentelevän henkilökunnan koulutuksessa.

Pöytäkirja julkaistaan oikeusasiamiehen ulkoisilla verkkosivuilla.

² Ks. Terveysturvallisuuden vaaratapahtumien raportointi (Läkelaitoksen julkaisusarja 1/2007, Terveysturvallisuuden laadunhallinta)